

© ALMÀ P.

UNIVERS·AUTÒN·BARCELONA·BIBLIOTECA

CATALUNYA GRÀFICA

40 Cs.

R. 46.023

Forn de Sant Jaume

Pastisseria : Confiteria
Bomboneria : Gins :
Licors i Champanys

Llibreteria, 4
Passeig de Gràcia, 7

Telèfons { 2441 B / 4582

Vidua de V. Suarro

Fàbrica de paper de tina

Fundada en el segle XVII

Proveïdora del paper segellat de les Repúbliques de Xile i Argentina. Papers de fil de totes classes. Paper català. Paper d'Ofici. Cartrolines. Cartrolines fil per a naips. Paper per a edicions, etc.

Magatzem i despatx:
Granvia Laietana, 11

Barcelona

Fills d'Agustí Blazquez

COLLITERS i EXPORTADORS
DE VINS FINS i CONYACS
DE XEREZ (CADIZ)

Propietaris de la Marca MORENO

Especialitats: AMONTILLATS

Josep Soley i Rabassa

REPRESENTANT
CORTS, 553, 3.er, 2.a

BARCELONA

Demaneu MITGES AMPOLLES

VICHY CATALÀ

:: a les fondes i restaurants ::

Aigua mineral natural
digestiva i més econòmica que les seves
—— similars ——

ARTICLES i OBJECTES PER A CONFITERIES

MARCA SOL

JOSEP BERNABÉ

COMTE DE L'ASALTO, 41

TELÉFON 1941 A
CASA FUNDADA L'ANY 1835

BARCELONA

FÁBRICA D'AMETLLES, GRAJEAS, CONFITS,
CARAMELS DELS ALPS i DE FANTASIA, BOMBONS DE XACOLATA
i DELS TAN ANOMENATS
CARAMELS i
BOMBONS

MARCA SOL

Es venen en les principals confiteries i colmados de tot Espanya

Industrial Bolsera S. A.

S. A.
San Pablo, 83-Barcelona

Confecció de Bosses i de tota classe d'Envoltoris de paper

Fabricació de Paperets, Serpentines, Boles de Neu i altres articles per a Festes de Carnaval

Papers de totes classes

Bosses berenar per als excursionistes

SANT PAU, 83
TELÉFON A 413

BARCELONA

Banc de Catalunya

BARCELONA

CENTRAL: RAMBLA D'ESTUDIS, 4

AGENCIES:

N.° 1. CREU COBERTA, 8
» 2. SANT ANDREU, 146
» 3. SALMERÓN, 111

VALORS : CUPONS : BANCA : CANVI : GIRS

TELÉFONS 2248 A i 3453 A — APARTAT DE CORREUS 568

TELEGRAMES i TELEFONEMES: CATALONIABANK

LLETERIA :: PASTEL·LERIA :: XARCUTERIA

CAFÉ :: BAR :: RESTAURANT

SALÓ PER A BANQUETS

Telèfon 317 G. **Salmerón, 102**

PASTILLES GERMANES
:: CUREN TOS I REFREDATS ::

ANIS DEL TAUP
: Sens dubte és el millor :

Els cafès LA PORTORRIQUEÑA
Són els més fins i aromàtics
Plaça Bonsuccés i Xuclà, 25

CURIOSITATS

Coses del mes de gener

El gener, és ni més ni menys que una porta en la que molts s'hi agafen els dits i hi deixen la pell, ja que les pulmonies, grippes, bronquitis i demés afeccions pròpies de les baixes temperatures, estan a l'ordre del dia i principalment de la nit.

Per semblant raó pot dir-se que el gener, no es gener per tothom, tota vegada que els doctors Andreu, Torelló i demés fabricants de pastilles i d'específics contra les vies respiratòries hi fan el seu agost.

En aquest més és també molt convenient per molt que repugni a les idees avençades que pugui tenir un ciutadà, portar molta llana a sobre en forma de samarretes, mitjons i calçotets, per lo que es refereix a la indumentària interior, i en la de terns, sobretots, capes, russos, esclavines, etz., etz., per lo que es refereix a l'exterior.

Els perellons solen donar en aquest temps moltes molèsties, però més ne dóna el propietari de la casa que us ve a cobrar el primer trimestre de l'any. Per lo primer diuen que va tan bé l'aigua de juliol; per lo segon se considera com infalible el fer-se propietari d'una casa i domiciliar-se en un dels pisos.

El gener té 31 dies, millor dit 31 nits, perque hi ha més hores de fosca que de llum. Això diuen que és cosa que deu atribuir-se a manyes de La Catalana, Lebon, Energia Elèctrica i Barcelonesa d'Electricitat per a obligar a un major consum de fluid.

En aquest mes hi ha la festa de Sant Pau, que és invocat contra la tos. Alguns descreguts, no fiant en la seva intervenció, compren pastilles, però tampoc els passa.

ANIS DEL TAUP
El rei dels anissats

MOBLES AMERICANS
PER A DESPATX
Passeig de Sant Joan, n.° 76, taller

Els cafès LA PORTORRIQUEÑA
Són els més fins i aromàtics
Plaça Bonsuccés i Xuclà, 25

Ni la sorra de les mars...

Les banques sovietistes de Rússia, durant l'any 1921, han emés paper moneda per valor de catorze bilions de rubles (14.000.000.000.000). Hom calcula que per l'any 1922, n'han de emetre 23 bilions més.

ANIS DEL TAUP
JOSEP GERMA : Sabadell

Els cafès LA PORTORRIQUEÑA
Són els més fins i aromàtics
Plaça Bonsuccés i Xuclà, 25

Teatre Català Romea

Representacions selectes de

MOLIÈRE

amb motiu de les festes del III Centenari de la seva naixença

Pròximament, estrena d'una comèdia de JOAN PUIG i FERRETER

TEATRE TÍVOLI

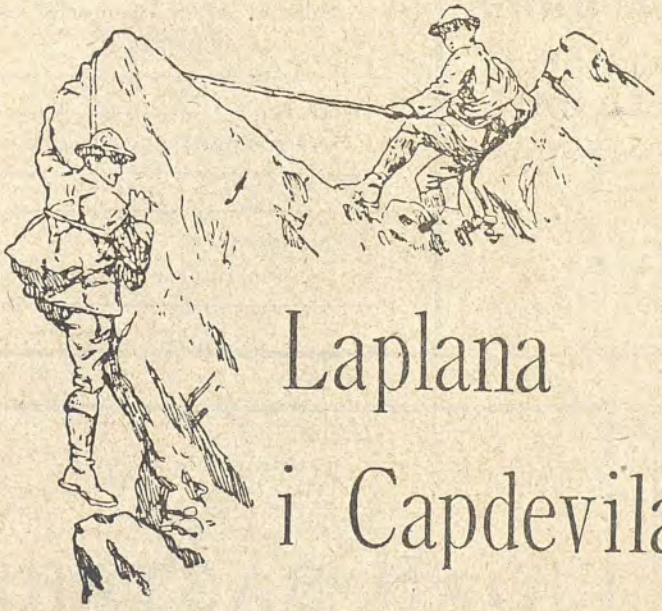
Aneu a veure la més gran creació del mestre

AMADEU VIVES

sobre lletra d'EDUARD MARQUINA i MARTÍNEZ SIERRA,

BERGAMINO EL LAMPO

Decorat nou de Batlle i Amigó. Vestuari nou :: Esplèndida presentació.

Laplana i Capdevila

VIATGE
: SPORT :
TURISME
: ARMES :

FERNANDO, 15
QUINTANA, 11

BARCELONA

CATALUNYA GRÀFICA

Interessa a tots els Catalans i amics de Catalunya.

Els anuncis en la Revista insertats, gràcies a llur disposició, han de veure's continuament.

La circulació de

CATALUNYA GRÀFICA

així com també el seu crescut tiratge, pot demostrar-se a tothom qui li interessi, amb els deguts justificants.

Col·legi de Sant Jordi

PRIMER EN SA CLASSE
FUNDAT L'ANY 1898
PER

EN FRANCISCO FLOS I CALCAT

CASP, 43, PRAL.
(entre Bruch i Girona)

Ensenyança racional i graduada. Idiomes, Comerç, Caligrafia, Musica, Solfeig, Gimnàsia sueca rítmica i gràfica

PARVULS, ELEMENTALS I SUPERIORS

CALLIVORO MARTHAND

ES EL REI DELS CALLICIDES
i EL CALLICIDA DELS REIS

Remei el més segur, còmode, inofensiu i econòmic que es coneix

Cap ull de poll el resisteix

Demani's amb el seu elegant estoig cartereta

LA VALKYRIA

En les principals Farmàcies, Drogueries, etc. de tot El món.

El moment millor d'anunciar és SEMPRE

Poca publicitat, poc negoci

Si no anuncieu no tindreu compradors

AGENCIA DE COBRANCES i REPARTIMENTS

ANTONI CAMPMAJÓ

CARRER D'AVELLÁ, 3, 1.ER, 1.A - TELÉFON 2258 A.

Servei especial en l'impressió i repartiment d'ESQUELES MORTUORIES :: Extens assortit en RECORDATORIS; impressió esmerada :: COBRANCES i REPARTIMENTS de tota mena, fets amb gran cura i rapidesa :: SERVEI RÁPID - GARANTIA ABSOLUTA

TALLERS DE FOTOGRAVAT

JOAN BASTARD

COMTE DEL ASSALT, 63, 1.er interior

BARCELONA

CATALUNYA GRÀFICA

REVISTA CATALANA D'INFORMACIÓ NACIONAL I ESTRANGERA

Sortirà els dies 10, 20 i 30 de cada mes

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria PUIG I ALFONSO, Plaça Nova, 5. Telèfon: 4511 A.

REPRESENTANT EDITORIAL I APODERAT: JOAN GUASCH I RIUS, Fernando, 25, 1.er (entrada: Arc de Santa Eulàlia, 6). Tel. 2539 A

NUMERO ATRASSAT 60 CENTIMS

ANY I | BARCELONA 20 DE GENER DE 1922 | NÚMERO 2

LA DIADA DE LA LLENGUA CATALANA

Al matí del diumenge dia 8, la Catalunya Gran ha celebrat altre cop la festa anyal de l'homenatge a la llengua pròpia.

S'afermen de bell nou els llaços que artificialismes oficials i fronteres estatals semblaven esquinçar.

Als jardins del Parc de la Ciutadel-la orfeons i coples presidits per llur senyeres, feien sentir les joies musicals de la nostra dança nacional.

Fou una nota interessant que una de les sardanes la ballà una grandiosa anella formada per 60 soldats.

Damunt d'un cadafalc un esbart dansaire donà una sessió de ballets populars.

Després de l'última sardana, la cobla entonà «Els Segadors», que foren chorejats per tot el públic, que aplaudia i aclamava a Catalunya.

Al Restaurant Martin, tingué lloc un dinar íntim ofert per la secció catalana de «Nostra Parla» a En Puig-Espert, de València i a N'Horaci Chauvet, del Rosselló. Hi assistiren ultra els homenatjats la senyora Chauvet, el president de «N. P.», Conseller de la Mancomunitat, En Jaume Bofill i Matas, els vis-presidents Civera i Sormaní i Blanquet, el secretari Negre i Balet, el vis-secretari Cardona, Josep Maria Girona, Pascual, Casaponce, del Consell Directiu, i l'oficial de secretaria Domenec Pallerola.

A la fi el poeta valencià Puig-Espert llegí un Sonet dedicat a la llengua catalana; el senyor Chauvet palesà la unitat espiritual del Rosselló amb Catalunya; el senyor Civera llegí uns mots de mossen Llorens Riber, que no pogué assistir a l'acte, i finalment l'il-lustre president, En Jaume Bofill i Matas aixecà la copa per la germanor de les terres de llengua catalana, dedicant també unes gentils paraules a la senyora Chauvet.

Després els reunits feren una excursió al Tibidabo.

A la tarda a les voltes venerables de la Sala de Cent la parla europea, viva, la llengua catalana es deixava oïr amb la rica varietat del balear, del fort català de la Catalunya pairal, del dolç valencià i de l'enciser rossellonés.

Pujaren a l'estrada presidencial l'alcalde Sr. Martinez Domingo, el senador nacionalista En Lluis Duran i Ventosa, En F. Puig-Espert, de València, En Guillem Forteza, de Mallorca, N'Horaci Chauvet, del Rosselló, En J. Civera i Sormaní, de «Nostra Parla», el regidor En Josep Puig i Esteve, N'Albert Bastardas, de la Protectora, En Francesc Puig i Alfonso, i l'alcalde de Badalona.

Ocupaven llocs de preferència delegats de Mallorca, Menorca, Eivissa, Rosselló, els de la secció valenciana de «Nostra Parla», Rat Penat, Unió Valencianista, Acadèmia Valencianista, Correspondència de València, «Nostra Parla» del districte de la Vega, Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, i de moltes altres entitats de Catalunya.

Parlàren En Lluis Duran i Ventosa, senador, de la Catalunya estricta, En J. Civera i Sormani per «Nostra Parla», En F. Puig-Espert de València, En Guillem Forteza, regidor de Mallorca, N'Horaci Chauvet del Rosselló, regidor i periodista, essent tots molt aplaudits, clogent la festa el senyor alcalde dient:

En aquesta festa solemnial enaltint la nostra llengua, l'alcalde que la presideix no podia limitar-se a dir les paraules de consuetud: comença l'acte i acaba l'acte. Ha de dir quelcom més que respongui a l'estat de la seva ànima i al seu intens amor a Catalunya. No parlaré extensament, perquè els grans sentiments no s'expressen amb paraules.

Tots els catalans estimem Catalunya, mare nostra, que, per damunt de les fronteres oficials dels Estats, abraça els seus fills, tots els que parlen la seva llengua, aqueixa parla d'un poble que va fer estremir el món amb les seves gestes. I en estimar-la, fins al Cel, estimarem Catalunya, mare espiritual de tots els que la parlen, els que tenen el record d'una mateixa història gloriosa; que una mateixa sang catalana circula per les nostres venes i a tots ens alena l'esperit de la mateixa raça. (Ovació.)

Els catalans estimem Catalunya, amb tota la nostra ànima, amb passió, amb deliri. I en aquest amor els catalans volem posar el nostre poble al lloc que en el concert mundial li correspon per la seva història i per la seva personalitat sobirana, perquè entre els pobles es caracteritza de tal faisó que no s'assembla a cap altre. (Ovació.)

I ara, catalans de l'un i de l'altre vessant dels Pireneus i de les nostres illes, Catalans de Catalunya, de València, del Rosselló i de Mallorca, unim-nos tots en el mateix sentiment d'amor a la nostra llengua, i responent a quelcom que, per naturalesa, batega en els nostres cors, aclamem tots la Catalunya gran i la gloriosa llengua catalana. —

Tothom, dret, esclatà en visques entusiàstics i

unànimes aplaudiments, que acompanyaren l'alcalde i els delegats mentre sortien de la històrica sala.

A la sala de l'Alcaldia s'aplegaren totes les personalitats que havien assistit a l'acte, felicitant-se mútuament de la seva grandiositat. A tots, el senyor alcalde els anava donant afectuós comiat, donant-los paraules de simpatia per als companys de llurs terres que no havien pogut concórrer a l'acte. —

Com a final de la Diada, tingué lloc al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria l'acte d'honor a la llengua i d'afirmació nacionalista, parlant-hi els següents oradors: Riera Puntí, Martí Esteve, Pujol, Bertran i Pijoan, Carrové i Carrasco, que féu el resum. Tots foren objecte de grans aplaudiments. També fou obligat de parlar el valencianista senyor Puig Espert, rebent una especialment afectuosa ovació. En mig de gran entusiasme, el vis-president de «Nostra Parla», senyor Civera, donà l'acte per acabat, entonant-se «Els Segadors».

La plaça de Catalunya a Barcelona

(*Continuació*)

II

Tot estava per edificar, en la Plaça de Catalunya, en 1872, a excepció de la part dreta del Passeig de Gràcia. Obrim ara *Lo foraster: almanach per l'any 1872; passeigs satírichs per Barcelona*, y al transitar per la que ell titula «Plaça de Catalunya», censura les barraques y s'admira del edifici d'En Gibert, desamparat y sol, exclamant: «May havia vist una casa al mitj de una plassa». Aquexa era la opinió que feya.

Xanflá del Portal del Angel en les festes de la Mercé de 1872
(De la «Ilustración Española y Americana»)

Del any 1865 al 1880 aproximadament, hi hagué la costum d'instalar en aquesta explanada los «envelats», que, durant determinades festes corporatives, algunes societats tenien costum d'alçar per celebrarhi llurs «saraus», com v. g. los calesers y cotxers en la diada de Sant Anton.

Los propietaris de la peça de N'Augirot, procuraren treure algún profit del pro-indivís y arrendaren per senzills espectacles populars, petits cuadrats de terra, ahont s'hi construïen barraques de fusta. A les primeres especulacions, ne seguiren altres de més importància: la dels teatres provisionals al centre de la Plaça. Los havia iniciat, un cert saló de ball, en 1867, en la part de baix, ahont ara hi hà la Banca Arnús. Se transformà en teatre en 1868 y si representaren especialment quadrets plàstichs. En 1872 deixà aquest de funcionar, y fou en 1876, quan se començaren a obrir al públich, los dos primers teatres al centre de la Plaça.

Lo teatre «Quevedo» s'inaugurà lo 28 de Maig de 1876 y cambià de nom en 1877 per lo de la «Comedia»; se trovava al mitg del solar de N'Augirot y tenia pèsimes condicions. L'altre teatre, que immediatament lo seguí, a 5 de Juny de 1876, ocupava los jardins de Can Gibert, vers la Ronda de la Universitat y tenia lo nom de «Buen Retiro». Cambià de situació en 1886, dintre la mateixa Plaça y adoptà lo nom de «Pabellón del Buen Retiro».

Devant del teatre de la «Comedia» y ben al mitj de la Plaça, s'hi construhí en 1879, un important «Circo Ecuestre», dirigit per N'Alegría. Tingué molta prosperitat y llarga vida.

Al anarse omplint, dit lloch, de tant abigarrades edificacions, s'hi deixà diagonalment un ample espay per transitar-hi la gent de peu que's trasladaven de la Rambla al Passeig de Gràcia y viceversa.

Fentse sentir lo desitg d'una Plaça y no resolent tal necessitat lo progecte del 1872, la Municipalitat discutí y votà un segon plan el 20 de Juliol de 1876, donant-li una extensió tres vegades major que la Plaça Reyal. Des d'ara los propietaris se trovaren en bona situació per resoldre utilitariament la enagenació dels palms de terra pro-indivís.

A partir del 1876, la qüestió de la Plaça de Catalunya adquiria creixent importància. Un altre dels interessats, En Joaquim Gibert, s'en ocupà publicant un opúscul en Novembre de 1876. De l'Ajuntament ne fou nomenada una comissió consistorial que se'n cuidés ab activitat (24 d'Abril de 1877) y d'ella en sortí l'idea de realisar un concurs de progectes (17 de Juliol de 1877).

Prossegueixen, los empressaris de teatres, en volguer-se instalar en la plaça de Catalunya. Darrera del «Buen Retiro» y enfront de l'estació de Martorell, s'inaugurà, en 1881, lo teatre «Massini», que un incendi destruí lo 30 d'Octubre de 1882, tornant-se a reconstruir y subsistint després de al gunes transformacions en lo cine «Ideal».

La desaparició de l'estació de Martorell y de les vies del tren, mentres que donava sortida a la Ronda de la Universitat en la plaça de Catalunya (Febrer

Cân Gibert ab lo teatre «Buen Retiro»

de 1885), feya encara construir en aquesta Plaça dos teatres més: lo titulat «Ribas», inaugurat a 20 de Juny de 1884, que en 1887 se cambià de nom ab lo de «Catalunya» y per cognom «Eldorado» y lo teatre «Gayarre», en la mateixa Plaça, cantonada ab la Ronda de la Universitat, que funcionà de 1889 al 1892.

La característica del lloch que historiem, en lo darrer quart de ségle XIX, és la de ésser un centre de diversions populars dels barcelonins, des de ahont aquestes se traspasaren al «Paralelo». Per çò un periòdich satírich de Barcelona, posava, en 9 d'Octubre de 1880 sots lo lema de «Ex-plaza de Cataluña», dugues fileres de barraques y un aglombolament de

1880
Sàtira de les barraques

teatres; y en 26 de Desembre de 1885, lo mateix periòdich representava a aquesta Plaça, mitgançant dugues barraques, la una de «tiro barcelonés» y l'altra ab una dóna grossa pintada en la tela y titulada «gran fenómeno».

En l'any 1892 o 1893, en una d'aquestes barraques, s'exibí lo primer cinematògraf; se mirava per dos vidres d'augment, la cinta fotogràfica, que era desarrollada davant l'espectador, rodant-la ab una maneta. Lo 8 de Juny de 1893, s'incendiaren les barraques del costat del Circh Equestre, que ja no's tornaren a alçar.

Un dels obstacles, que, d'una manera natural, desaparegué, de la Plaça de Catalunya, fou la estació de Martorell, com a consequencia de la concentració d'estacions feta per la Companyia de Tarragona, Barcelona y França. Lo qual permetí obrir en sa totalitat, la via de Ronda, en Novembre de 1886, que resultaba constituir lo limit N. O. de la Plaça. Aixís era'l temps qui s'encarregava de realisar, lo que, ab tants projectes y discusions, se difería indefinidament.

La urbanisació de les vies laterals, donava major animació al mohiment rodat, iniciantse una tendencia en constituirse allí, un centre de comunicacions ab Hostafranchs, Sants, Cors de Sarrià y Sarrià.

En lo propri any 1886, l'Ajuntament aprovà un altre progecte format per l'Enginyer en Cap de Vies y Condoccions, modificant les aliniacions de la Plaça de Catalunya y acordant, que, tota la part destinada a plaça sigués obgecte d'un concurs públich (16 de Maig y 14 de Desembre de 1886). La orientació del Municipi, era, establirhi edificis de caracter monumental o de circumvalarla per galeries aporticades ajuntant les vies de major circulació.

Encara que, en aquells moments tal fós la idea dominant, se presentàren al concurs tota mena de progectes. Los comentava satíricament «La Esquella de la Torratxa» en la forma que indica la adjunta reproducció. Se'n dugué lo premi de deu mil pessetes, de entre los 16 progectes presentats, un de grans galeries aporticades, del que n'era autor l'arquitecte Pere Falqués. Entre les diverses modificacions que s'indicàren al seu autor que hi devía introduhir, hi figuraven com a mes importants, substituir lo monument central per una font decorativa y destinar un dels anguls de la Plaça, lo del N. O., a Casa de Correus (25 de Janer de 1887). Durant una pila d'anys estigué, la Administració de Correus, instalada a Can Gibert ab satisfacció general per estimar aquell lloch de la Ciutat molt apropriat a dit obgecte.

En lo propri acort del 25 de Janer de 1887, se recomanava al Sr. Falqués, adaptés son progecte a altre indicació del Jurat, de fer avançar, vers l'interior de la Plaça, les aliniacions tangents a la rodona galería. D'aquí un nou estudi, ahont se retirava aquesta linia, fins a quedar tangent ab la prolongació del Passeig de Gràcia; axó disminuía la extensió de la galería y per tant son cost devía resultar menor.

Coincidí gayre bé ab la inauguració de la Exposició Universal de 1888, l'acabament de la casa y museo-armeria d'En Joseph Estruch y Comella, en l'angul de la Rambla de Catalunya y Ronda de Sant Pere, immediat a Can Gibert. Anava essent un fet, que, la Plaça de Catalunya no arrivés a la Ronda.

En l'any 1888, en que celebrà Barcelona, la Exposició Universal, se procuraren amagar les deformitats d'aquell lloch tant céntrich, a fí de que no aparegués com una gran vergonya de la Ciutat. Axís es, que's procurà treure alguna de les barraques que estaven mes al pas de la gent y se donà a la Plaça, una senzilla urbanisació provisional arreglanthi un petit passeig arbrat, que, diagonalment anava de la Rambla al Passeig de Gràcia. Davant de la porta principal del Circh Equestre s'hi construhí un petit surtidor, posanthi alguns llums mes, que avants no hi eran.

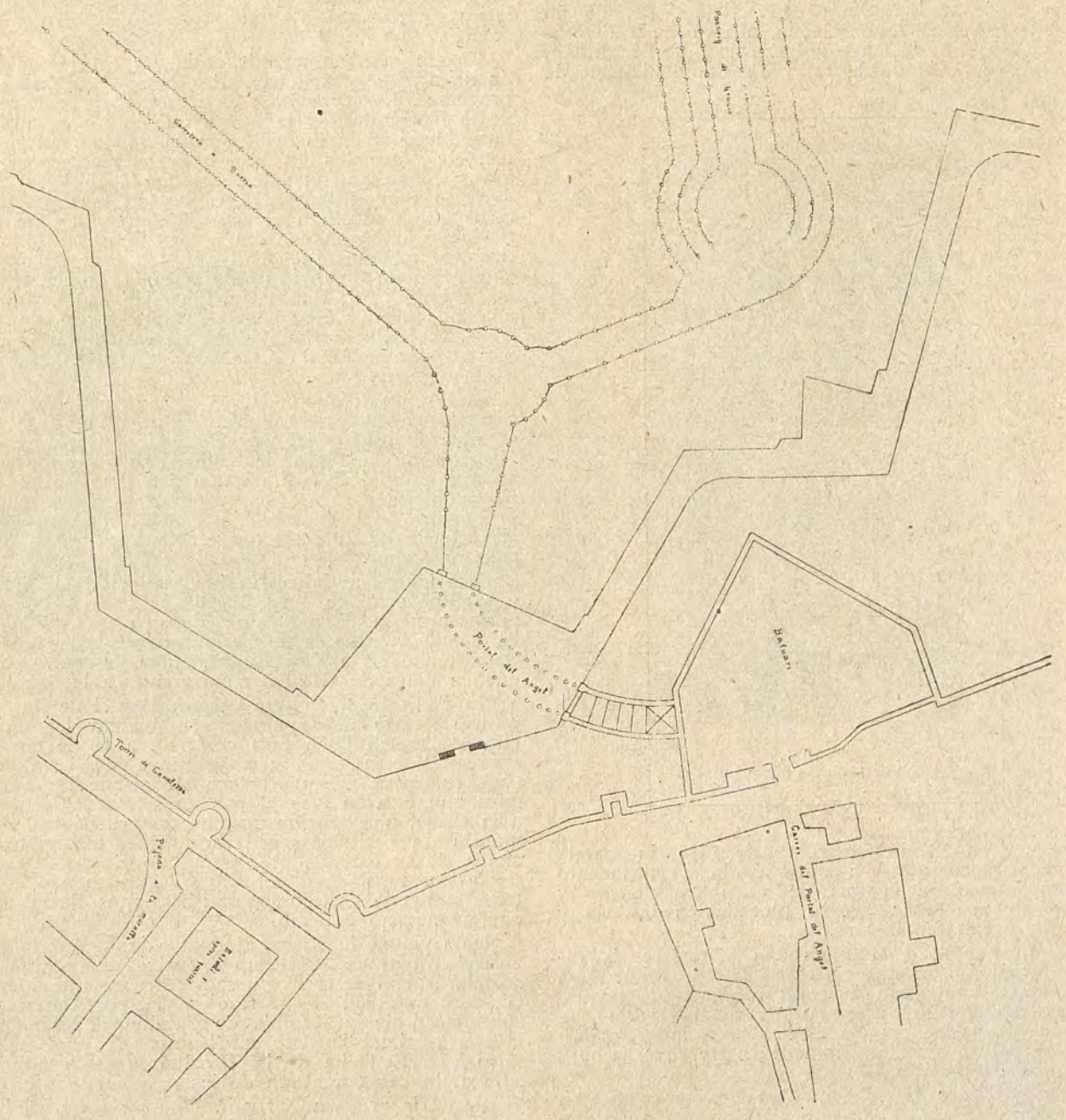
Quan vingué la Reyna Regent a inaugurar la Exposició (Maig de 1888), no fou aixecat un arch en la part central de la Plaça, com era d'esperar donada la estructura del lloch, sino en la part lateral, a continuació de la Rambla de Catalunya. Molt poch inspirat estigué l'artista que'l progectà y al satirisarlo «La Esquella de la Torratxa», en la adjunta làmina, lo titulava «arch de les paperines».

Junt a la armería Estruch, s'hi montà en aquests mateixos dies del any 1888, una gran rotonda de fusta ahont fou exhibit un panorama de la batalla de Waterloo. L'empresari d'eix espectacle, tingué rahons ab la comunitat dels propietaris de N'Augirot, perque's ficà dintre la àrea de llur finca y no tingué mes remey que retirarse d'allí.

FRANCESCH CARRERAS Y CANDI.

(Continuarà)

La Plaça de Catalunya ocupada per les muralles i valls

Plan de la part de muralles de Barcelona, ara convertida en Plaça de Catalunya, segons era en 1835. Va des de les rodones torres de Canaletes, fins al baluart de l'Angel; notant-se el pont de sortida del Portal de l'Angel, la entrada del Passeig de Gràcia, etc.

CATALUNYA GRÁFICA

Any I

Núm. 2

J A P

UNIVERS · AUTÓN · BARCELONA

El gran i immortal poeta de Catalunya, Joan Maragall, que al ritme de les seves estrofes canta i dansa en l'eterna rodona de la sardana

LES MINVES DEL GENER

Com al mig de l'hivern la primavera,
així's el cel avui, i el sol i l'aire,
obre de bat a bat balcons i portes
i omple la casa de clarors, aimia.
Glòria dels ulls el cel, del pit les aures
són avui. Fins a cada moment sembla
què han d'esclatâ en verdor les branques nues,
que l'horitzó ha d'omplir-se d'orenetes,
i que s'ha d'embaumar tota la terra.
No sents una frisança, dona? Digues:
Llença't, doncs, al carrer: si t'hi trobessa,
te donaria un bes al mig dels llavis,
al davant de tot-hom, sense vergonya
de besâ i ser besat, que avui n'és dia.
Som al mig de l'hivern: ahir glaçava,
demà les neus blanques jaran la serra.
La primavera és lluny del temps endintre,
pró un dia com avui n'és la promesa.
Si promesa tu'm fosses, estimada,
ja cap mena d'hivern en mi cabria,
ni aire, ni després, ni mai, que portes
tu a dintre els ulls la primavera eterna.

JOAN MARAGALL.

LA PLAÇA DE CATALUNYA ARREGLADA EN 1888

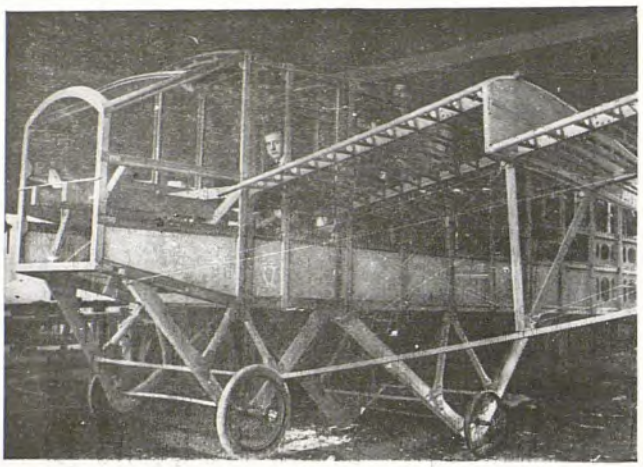

Quedan a la esquerra les barraques entre els arbres; al fons les cases Estruch i Gibert; al comensar el Passeig de Gràcia, un cafè voltat de cristalls vulgarment dit «la Pajarera». A la dreta del gran pas diagonal que venia de la Rambla, hi ha l'entrada del Circ Eqüestre de N'Alegría

CATALUNYA GRÀFICA

INVENTS CATALANS

ESTABLE FÁBREGAS

Aterrissatge i fusellatge

D. Rafel Suñen Beneded
Inventor de l'Estable

Es tracta, doncs, de la creació d'una ala irrelliscable, quals components de sosteniment són obligats, proporcionant un equilibri perfecte.

Es un hermós fusellatge de 12'50 metres al que van adherides les 4 ales especials que li donen la deguda estabilitat.

El motor és un 300 H P Hispano-Suissa, ofert pel director de l'Escola Naval d'Aviació, don Pere Cardona i el gerent de l'Hispano-Suissa don Pere Mateu.

L'èlix és de 3 metres de diàmetre i proporcionarà a l'aparell una velocitat de 150 kms. per hora.

S'han ofert per a dirigir-lo tots els aviadors que l'han examinat; el senyor Canudas, Director de l'Escola Catalana d'Aviació, l'aviador Juanicú, de l'exèrcit italià i els senyors Colomer, Cantalella i Garcia.

Degut a la generositat de don Evarist Fàbregas, ha pogut l'inventor desarrollar i construir la seva obra ideal, que ha sigut examinada pels distingits enginyers don Eduard Pujol, primer enginyer de construccions d'aviació i don Gaspar Brunet Viadera, tècnic i mestre de l'Aviació Espanyola.

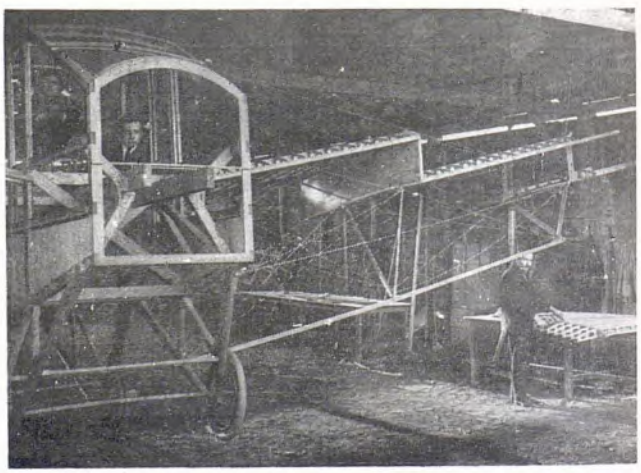
Si verament pot resoldres el problema de l'estabilitat, reportarà a l'aviació ventatges importantíssimes, prenent un desenrotllo sols comparable a l'automobilisme, no sent ja patrimoni l'art de volar d'aquests meitat herois, meitat suicides, que acaben sempre aqueixa sa gesta gloriosa amb un cap-bussó mortal.

Tots els materials amb que està compost l'aparell són catalans. El triomf serà sorollós i anunciarà i demostrarà una vegada més la vitalitat de la raça.

El cronometratge oficial de les experiències anirà a càrrec del Reial Aeri Club de Catalunya, patrocinador de les proves.

D. Evarist Fábregas i Pamies
Il·lustre mecenes català

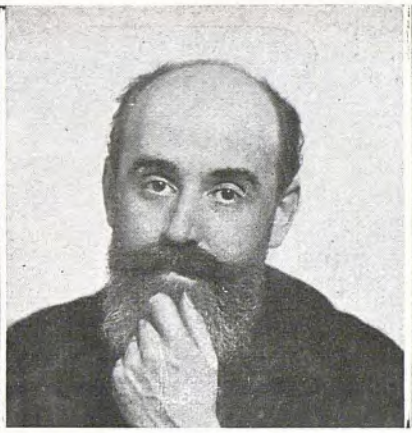
Detall de l'ala

MÚSICA

CONCURS PITCHOT AUTORS PREMIATS

D. Antoni Catalá

D. Francesc Pujol

D. Eduard Toldrá

Delia Reinhart, soprano alemanya que interpreta el Cavaller de la Rosa al gran teatre del Liceu

Genovieve Vix, soprano francesa, tan celebrada al gran teatre del Liceu

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

SANTA MARIA DE L'ESTANY

El Poble

Joiell de qualsevol gran poble fóra un monestir com el de Santa Maria de l'Estany. Mes per aquell que l'estotja és el Monestir amb el seu claustre, corona esplendent de bellesa, nexe de la pobra terra amb la perennitat de l'art.

El poblet s'ajup al peu de la muntanya de la Devesa. De lluny sembla un amuntegament allargassat de pedra del que n'ix, escaient i nostre, un senzill campanar. En acostar-s'hi, van dibuixant-se les cases clares amb llurs finestres petites i encimbellades i els llurs portals rodons i lluminosos. Es una nota de claror a l'ombra d'una vall.

Bo és estimar la nostra Catalunya antiga, amb els seus vilars i masos vells, feinadors i assadollats de fruits, amb els seus llogarets rònecs adormits com una volior de pardals sota d'un cloquer; però bo és també aturar-se a contemplar els llocs que es rejoveneixen i fan nova creixença empesos pel seu treball. Que no siguin sols les ciutats i les viles d'indústria les que prenguin de ple a ple brill de civilització, que l'integritat d'una pàtria vol que tot creixi alhora. El desenrotllament de les ciutats aparellat amb un mig estancament dels pobles crearia una Catalunya deforme, esguerrada, sense aquella unitat corpòria que ha de traduir damunt del terrer dilecte l'unitat sagrada de l'esperit.

Mes acostem-nos de nou al poblet de Santa Maria, recer pietós i alhora renovat de la Catalunya vella.

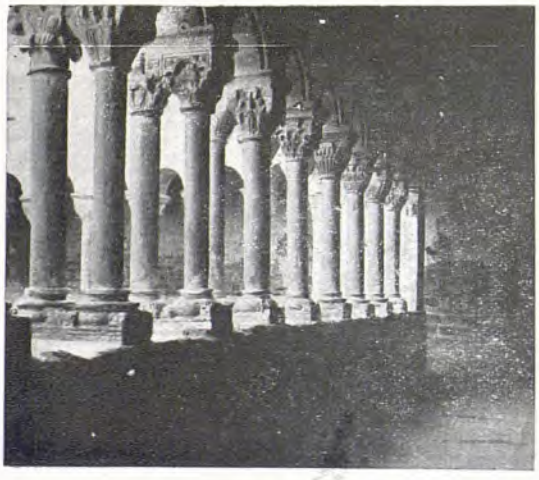

Capitell de l'ala de Tramuntana

Situat el poble a 7 quilom. al N. de la vila de Moyà i a uns 32 de Caldes de Montvuy, té en aquesta vila l'estació de carril més propera. De Caldes a Moyà s'estén la carretera de tercer ordre que arrenca de Mollet, i de Moyà a l'Estany hi ha carretera provincial. Aplega unes 440 ànimes i la seva alçària sobre el nivell del mar arriba a 900 metres.

Abans de trepitjar el poble i a l'entrada del Pla de l'Estany, es troba una airosa creu. Segons la tradició, assenyala l'indret d'on no passà, per més que volgueren moure-la, la Verge del Monestir, quan trobant-la amagada després del bandejament dels alarbs, a Vich se l'enduien Es la rondalla mateixa de tantes imatges marianes de Catalunya i fora d'ella; rondalla que porta la dolça visió d'una pàtria jove que es fixa i s'arrela. Aquesta creu és d'istil bisantí, si bé reformada amb tirat gòtic, probablement en el segle XV, quan ho fou també l'església.

L'actual plana, en l'extrem S. E. de la qual s'alça la creu, era un temps un gran estany; les seves emanacions emmalaurien l'encontrada. A l'any 1737 els canonges reglars de Sant Agustí donaven sortida a les aigües per medi d'una mina o aigüera, i des de llavors quedà sanejat el país. La mina encara existeix; comença al bell mig de la plana, aposta per a recollir el xaragalls de les vessants veïnes i portar-les cap al N. O. en un lloc anomenat El Viver, des de quissablo temps.

Claustre. Ala de Tramuntana

Sepulcres d'Abats

Capitells de l'ala de Tramuntana (Detall)

Claustre (Detall)

Arribem al Monestir. Entrem per una placeta, centre d'una agrupació de velles dependències conventuals, i passant per un portal, obert en la façana del palau abacial i presidit per les armes dels abats, ens trobem al claustre. L'esperit queda sobtat de tal meravella. L'harmonia de línies és perfecta; les proporcions justíssimes, els detalls exuberants de riquesa i propietat. La vista,—ens diu l'Arabia i Solanas,—després d'aspirar amb delícia la suavitat del conjunt, s'encanta joiosa en un i altre capitell, en una i altra base, sense fadigar se mai i sense trobar exhaurida la varietat d'assumptes. Encisada aquí per l'ingenuïtat d'expressió d'una figura, allí per l'espontània complicació d'una llaceria, sempre per l'originalitat i bellesa de la tria i combinació de temes decoratius, per la delicadesa i transparència d'alegories i per la finura i acabat del treball.

Finestral de l'Absis

¿Quin home tingué la pensada d'ajuntar allí aquells refinaments d'art? ¿Qui cercà els artistes tolosans o de tradició tolosana que bastiren aquests arcs i cisellaren llurs capitells? L'història ho calla per a que la glòria sigui de la terra i no d'un home. L'època de la fundació del Monestir, diu Fra Villanueva, no s'ha pogut escatir per no trobar-se documents. Sols pot afirmar-se que abans del 1090 ja existia governada per priors, i així seguia fins al 1264 en què el Bisbe Bernat de Mur, a qui estava subjecte, li restituí l'honor d'abadia, com se suposa que tingué en son principi. De la consagració d'aquesta església i dotació de sa Canònica, en 1133, en parla Fra Enric Flórez en el volum XXVIII de l'«España Sagrada».

E. Llorens Ferrer.

(Continuarà).

Capitells de l'Ala de Tramuntana

Capitells de l'Ala de Migdia

CATALUNYA GRAFICA

DIADA DE LA LLENGUA CATALANA

El públic al Parc

la catalana

Ballant sardanes

Els petits dansaires de Sant Just

El senyor Alcalde, els oradors i els representants de ts a la festa organitzada per «Nostra Parla» en el Saló del Centre

Un ballet popular

LA FESTA DELS REIS

A l'Alberg del Parc

La festa es va celebrar al gran pati posterior. En tots els arbres hi havia banderes catalanes. La Banda Municipal va donar un concert. En dues fileres hi havia: a un costat els nois i a l'altre les noies. En lloc preferent hi havia moltes gentils damisel·les i elegants dames, entre les quals hi veiérem la senyora alcaldessa i sa filla, i les famílies dels regidors i ex-regidors assistents a l'acte.

Quan el senyor alcalde i seguici van entrar, la mainada els va fer una eixordadora ovació.

La Banda va tocar la «Marxa Catalana».

El senyor alcalde es posà vora les criatures i els deia: «Altra volta els Reis vos vindran a visitar, i enguany ho faran en seguici majestuós, que potser vos sorprendrà perquè no hi esteu acostumats. Aquesta fantasia l'haveu d'agrair al digne president d'aquest Asil Sr. Caraben, qui tant ha fet i està fent per tots vosaltres. Digueu amb mi: «Visca el senyor Caraben». (Visques unànims).

La mainada davant l'estrada presidencial

Alberg del Parc.—Estrada dels Reis

Alegreu-vos mentre sigueu infants. Després, quan sereu homes i dones, en mig de la lluita per la vida, recordareu aquestes hores felices que haveu passat aquí, arredossats a l'amor de mare que haveu trobat a redòs d'aquestes monges benemèrites. Estimeu la Pàtria que és la mare de tots i estimeu la família com a la Comissió, al seu president i a l'alcalde, que, en deixar el càrrec sols enyorarà un dia com el d'avui, i tindrà el consol de no haver fet mal a ningú i haver fet tot el bé que ha estat possible»

(Aplaudiments unànims i visques a l'alcalde).

Toca la musica i amb l'astorament de la mainada es veu entrar el reial seguici; dos camells engualdrapats, portant grans cistelles de joguines i voltats de patges; els tres reis: el blanc, el ros i el negre, abillats amb tots els atributs de la reialesa i seguits d'una cort de patges amb vestits d'època.

Els reis ocupen el soli dalt d'un cadafal i són molts els nens que hi pugen a reverenciar-los i a besar-los la mà.

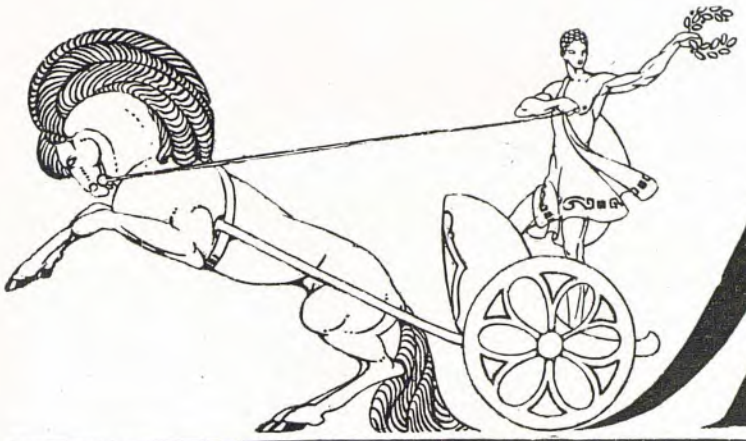
Les criatures anaven passant per davant dels Reis i els patges els donaven cavalls, banderes catalanes, i altres joguines.

Fou un espectacle emocionant.

□□□

Festa del Centre Social de Betlem al Tívoli.—Entrada dels Reis

SPORT

ALMA

Apat celebrat en el restaurant Regás del Parc i dedicat pels seus nombrosos admiradors a l'actiu i notable jugador de futbol, Josep Semitier, de l'equip Barcelona.

L'equip Unió Zizkov, de Xeco-Eslovàquia

UNIÓ ZIZKOV

contra

F. C. BARCELONA

El dia 8, va celebrar-se aquest partit en el

ESTADI CATALA

guanyant el Barcelona per un goal a zero.

FUTBOL

Dia 8 de Gener

El darrer partit de futbol de la sèrie organitzada pel benemèrit F. C. Barcelona al camp de l'Estadi Català, hi portà més de vint mil persones.

L'afició barcelonina tenia anhels irresistibles de presenciar una lluita en la qual el Barcelona es rehabilités dels rescents encontres contra els danesos. Els espectadors no sortiren del tot satisfets de l'encontre.

La lluita tingué moments d'interès, un començament de grandesa i meravella, però després s'ensenyorí dels jugadors blau-grana l'encongiment i l'apatía, produint un desconcert i un desgavell inversemblants. Començaren coratjosos portant a les fileres adversàries esverament i confusió, obligant-los a replegar-se a la seva porta, greument compromesa. Producte d'aquesta escomesa fou el gol entrat per en Piera, coronant una magnífica combinació de tota la línia devantera i centrada precisa d'En Martínez-Sagi.

Els txecs es refan aviat i desenrotllant un joc de passades curtes i rases, obliguen a n'En Zamora a allunyar pilotes perilloses.

L'actuació dels txecs fou superior a la dels blau-grana.

En el segon temps la mala estrella dels nostres s'accentúa manifestament.

En Zamora, Sancho, Samitier, Planas i Torralba actúen admirablement contenint l'empenta de l'adversari que és creix i fa filigranes de tàctica i combinació.

En Zamora salvà el seu bàndol d'una derrota segura, demostrà una vegada més ser el més formidable dels porters actuals.

L'equip Unió Zizcov de Praga és notabilíssim, posseeix tots els secrets de l'art futbolístic, mereixien el triomf.

Cap d'ells sobressurt, però el conjunt és admirable.

La tarda no resultà solemnial.

L'àrbitre senyor Llobera no agradà a ningú.

La constitució dels equips fou: U. Zizcov: Kaliba, Mila, Fraña, Krotochvil, Hromainik, Krasa, Kñisek, Bohata, Dvóracek i Topol.

Barcelona: Zamora, Planas, Surroca, Torralba, Sancho, Samitier, Cella, Piera, Gràcia, Sagi-Barba i Martínez Sagi.

ACTUALITATS BARCELONINES

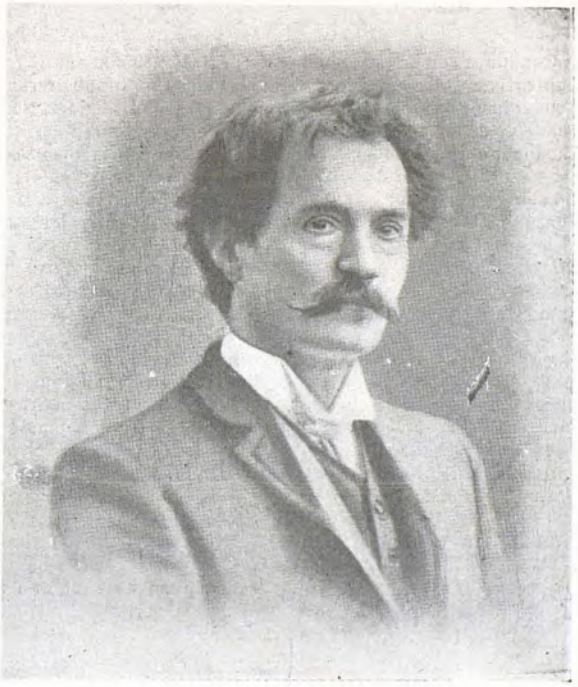
Horaci Chauvet, regidor de Perpinyà, que prengué part en la Diada de la Llengua, representant el Rosselló

F. Puig-Espert, poeta valencià, que prengué part en la Diada de la Llengua, en representació de València

Josep M. de Sagarra, traductor de «L'Escola dels marits» de Molière, que serà estrenada per primera vegada en català, en el Teatre Romea. (Dibuix d'En Sunyer)

Artur Farinell, que ha donat un curs parlant de l'obra del Boccaccio en l'Institut d'Estudis Catalans

NOVES GRAFIQUES

Sabadell

Els Artistes i l'Acadèmia

de Belles Arts de Sabadell

Aspecte d'un dels salons de l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell

A Catalunya són en gros nombre les poblacions on les ànsies nobles de llurs artistes, els fa deixar sovint la calmosa vida subalterna per a així poder incorporar amb amor llur madurat treball al nucli general i esplendorós de la Catalunya nova, ja que no altra cosa representa el fet d'abandonar el reducte local i presentar amb constància importants manifestacions artístiques davant la competència del nostre públic barceloní. I sense tendència a establir preferències de cap mena, cal expressar sinceramente que la ciutat de Sabadell és la que amb major proporció s'ha distingit en aquest enlairat aspecte de lluita espiritual.

Dè molt temps ençà, aqueixa industriosa ciutat del Vallès ve desplegant, al costat de la seva immensa trepidació fabril, un altre sentit de selecta i freturosa activitat per a totes les pures manifestacions artístiques.

Una laboriosa i ben orientada joventut, aplegada en el benemèrit estatge de l'Acadèmia de Belles Arts, sovint fa ressonar els seus mèrits a fora, car aquesta mateixa capital ha fet més d'una volta explícita reconeixença de les dots i bones circumstàncies de què estan posseïts els artistes sabadellencs. Així havem vist com suara triomfava el notable paisatgista Duran i Camps, posseïdor de ben guanyades mencions honorífiques i a qui, arran de sa darrera exposició, encomià justament la bona crítica barcelonina, encoratjant el seu temperament autèntic de pintor amb refinada i sumptuosa visió impressionista.

A un autor sabadellenc, fou concedit el primer premi de l'important concurs de cartells anunciadors que l'antic Gremi de Ferrers i Serrallers organitzà a darreries de la passada tardor, per tal d'utilitzar-los de propaganda en la memorable exposició de ferros artístics de les Galeries Layetanes.

Altrament, les difícils arts decoratives vénen també, en aquesta capital, donant justificat prestigi al jove i expert dibuixant sabadellenc En Jaume Bassa, autor, entre altres no menys notables, del bonic treball al boix que serveix de suggestiu ornament a la portada de la darrera obra, «Cartes d'un Visionari», del gloriós prosista català En Pere Coromines. I de faisó semblant han anat, en llur desfilada victoriosa, mereixent els elogis del públic barceloní els pintors sabadellencs Vila Cinca, Domènec Soler, Pous i Palau, Vila Puig, Duran Camps, Vila Arrufat, el fotògraf Vilatobà i els caricaturistes J. Sanllehí Alsina i Gustau Vila, que signen, respectivament, amb els pseudònims de «San» i «Grapa», avui ja populars i que figuren en les pàgines de la nostra Revista.

A causa, naturalment, d'aqueixa tan abnegada com encertada laboriositat, ens consta que el públic de Sabadell, pel seu caràcter eminentment industrial refrectari i gairebé hostil a les Belles Arts, comença de deposar la seva fins ara extraviada indiferència vers els seus artistes, i l'Ajuntament ultra haver exterioritzat el seu pecuniari estímul creant per als artistes sabadellencs profitoses pensions a l'estranger, sap també inaugurar les seves exposicions locals en solemne corporació, on el dignísssim alcalde de la ciutat acostuma sovint donar empenta, amb paraules d'espontani i entusiasta agraïment, als novells batalladors de la Bellesa que bé ho mereixen en veritat llurs formes elevades i exquisides, de laborar pel bon nom espiritual de la població.

Fruit d'aqueixa atmòsfera propícia a les grans activitats artístiques, ha sigut a Sabadell la recent inauguració dels nous locals suplementaris adquirits per l'antiga Acadèmia de Belles Arts, veritable joiell de refinat romanticisme col·locat al bell mig d'un centre atrafegadament prosaic, oferint una força tan aguda de contrast, que fa pensar en rares comparances, com per exemple: la divina ingenuïtat d'un Fra Domènic Cavalca rimant els seus versos evocadors de delicades espiritualitats, dintre el mateix lloc utilitari on el geni d'un Jaquard concebí les seves idees d'indústria i mecànica.

I aquest rarissim contrast, que és per a Sabadell i els seus artistes una senyal de vida lluminosa, podrà no crear tothora homes insignes a semblança dels dos que més amunt havem anomenat, però sempre contribuirà a que les joventuts s'apartin de les mesquineses, inclinant llurs voluntats vers la fervent estimació de les coses altes i sobiranes.

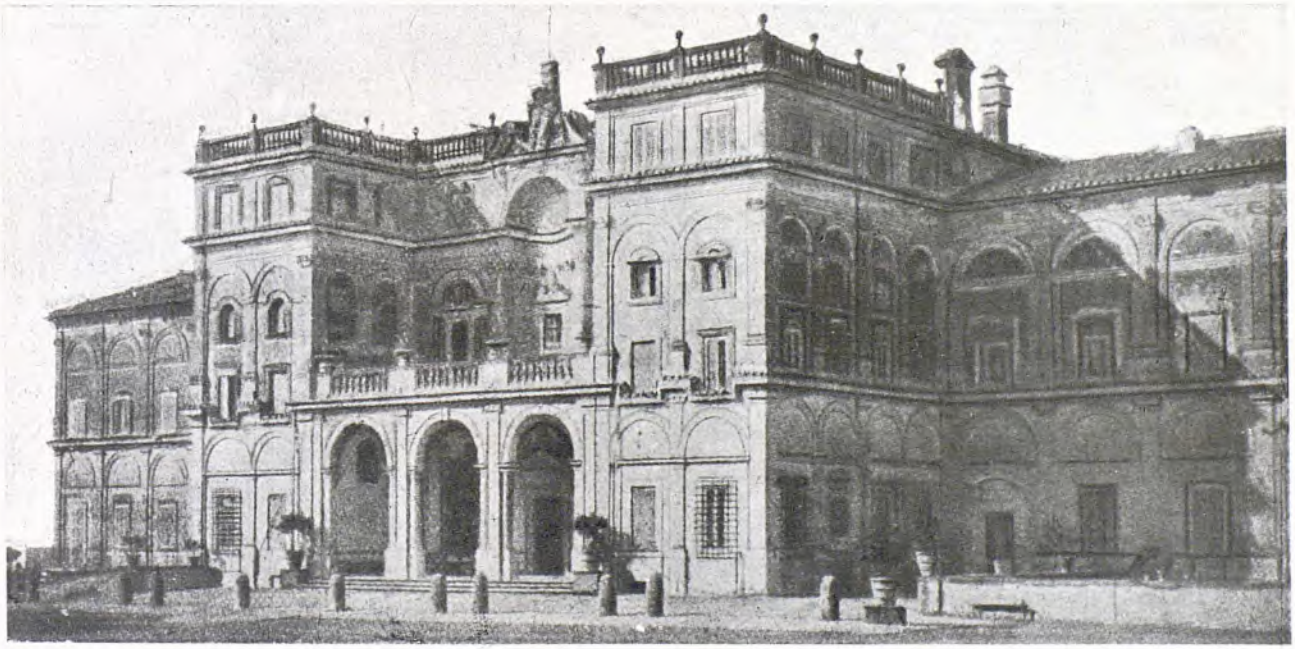
INFORMACIÓ ESTRANGERA

Arras en l'any 1917, després de la guerra europea

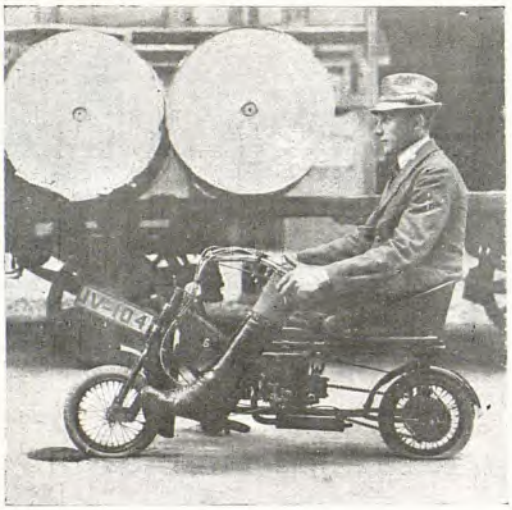
Arras actualment. – Bella mostra de l'activitat francesa

Palau Falconieri, Frascabi prop de Roma, propietat del ex-emperador d'Alemània Guillem II, suara embargat pel govern d'Itália

L'il·lustre savi i inventor, Edisson, i la seva família

Moto alemanya plegable, lleugera i a propòsit per a sortejar tots els obstacles

El Dr. Hainisch, president d'Austria, i el Dr. Masaryle, president de la Xeco-Eslovàquia, durant una conferència referent al tractat econòmic entre els dos països, celebrada en la biblioteca del castell Lano

LA MORT DEL COMTE D'URGELL

Dintre una presó fosca - qu'esglaya ab sa foscor
vint anys hi pena'l Comte - igual qu'un malfactor.
Ningú'l coneixeria—tan trist, malalt y vell;
ningú'l coneixeria—al brau Comte d'Urgell.
Un raig de sol demana, la porta ha gemegat...
tres ombres veu qu'avansan - lo rostre envolcallat;
pel baf de mort qu'avansan—prou descobreix sos plans.

No hi cal butxins al Regne—sabentne fe'ls Infants.
Una oració comensa... un crit la va ofegá...
al crit les ombres fugen,—cadavre'l Comte es ja!...

Endólat, Catalunya,—y ay, plora ta dissort.
¡Ja'ls assessins son princeps!—¡Ja la Justicia ha mort!

J. Franquesas Gomis.

Dibuix original i inèdit del malaurat dibuixant En Josep Ll. Pellicér, que, entre altres, es féu expressament per a la obreta GARLANDA HISTORICA DE CATALUNYA, composta per En Francisco Flos i Calcat, i que, amb motiu de la sobrevinguda mort de tan insigne artista, no es publicà.

Cançó Popular
ELS CONTRABANDISTES

ENÈRGIC.

VEU

Qui - na can-çó can-ta rem que tots la sa-pi guem la dels contra-ban-dis tes a Ba-nyuls va-ren a-
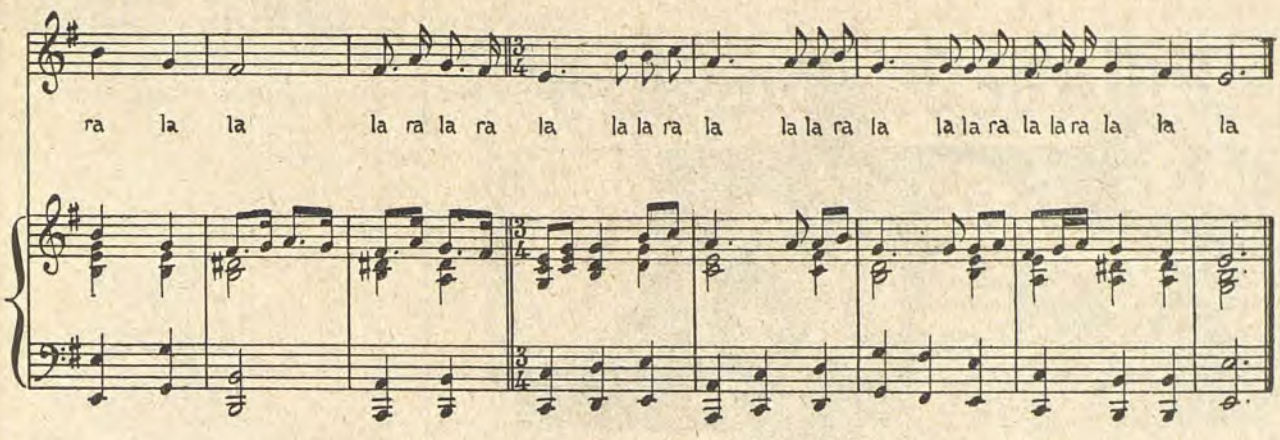
ACOMPT

f *Destacat*

ff

-nar de ta-ba-co a ca-rre-gar to-ta una com-pa-nyi-a ta-ra la la la la-ra la la la ta-ra

marcat el baix

ELS CONTRABANDISTES

Quina cançó cantarem
que tots la sapiguem?
la dels contrabandistes,
a Banyuls varen anar
tabaco a carregar
tota una companyia.

Traralalà laralaralà,
traralalà, laralaralà,
lalaralà, lalaralà,
laralalà, ralalà.

Al arrivar a Furtià
allà varen trobar
la maleïda espia
que, diu, n'era un vell pastor
nascut a Castelló
de mala família.

Desseguida van anar
a dir-ho al capità.
—He vist contrabandistes.—
—Be'm diràs tú si son molts
be m'ho diràs pastor
tu que'ls deus haver vistos.—

—Quaranta n'he so comptat
que van molt ben armats:
trabucs i carabines—
Capità ja va endevant
amb sos minyons comptant
va cap a conseguir-los.

A l'arrivar a Ceret
ja pregunta de cert
a la gent si'ls ha vistos
hi hà un home de bé
que molt be respongué:
—No aneu a perseguir-los

que a tots us mataràn
per valents que sigau.—
El capità fort crida:
—Minyons, minyons avant
no temeu ni un instant
anem a perseguir-los.—

Allí on els trobarem
a tots els matarem
farem carniceria.—
Al ser al Guingueté
varen trovar-se a frec
amb els contrabandistes.

Gran combat van armar
tres hores va durar
per totes dugues bandes,
van mata'l capità
i tots van escapar
fugint per les muntanyes.

Aquesta cançó es de las nomenades de «contrabandistes», ha sigut recullida a la Vall de Ribes, on es molt coneguda, com també ho és a la Plana de Cerdanya.

La seva lletra, com se veu relata la passada haguda entre uns contrabandistes i la força que guarda la frontera. Facècies com aquestes són bastant freqüents en l'alta Catalunya, on el contrabando està un xic estès per la circunstància de la proximitat amb França. El poble és altament impresionista i quan ocorre qualque fet que arriba a trascendir, no hi manca algun més o menys inspirat poeta que'n dicta una cançó. Avui el periòdic propala els fets, i antigament se feia per mitjà de la cançó. Qualques d'aquestes cançons podríem dir-ne narratives, han arrelat en el poble, aneu a sapiguer perquè, i aquest ha anat cantant-les anys i anys i arriben fins a nosaltres després de qui sab els anys d'haver ocorregut el fet, el que molt possiblement és bastant diferent de lo que la cançó en diu, puix el poble de sí és ja molt exagerador, i altrement l'acció del temps tot ho corromp i targiversa.

La tonada és per cert ben bonica, té un aire de marxa, si bé el darré compàs, canvia el ritme, prenent un aire de ballet.

Fills de F. Bastard

Litografia
Lancaster Fill · Telefon 1059
Casa fundada en 1877

Especialitat en tota mena de Treballs Comercials per a la Banca, Indústria i Comerç.

BANCA MARSANS
SOCIETAT ANONIMA

VALORS
CUPONS
: GIROS :
: CANVI :
VIATGES

2, RAMBLA DE CANALETES, 2
:: BARCELONA ::

FRANCISCO GRAU

CALÇAT DE TOTES MENES

Especialitat en les seccions de mida, luxe i per a tota mena de sports i estiueig, sobre tot en les sabates ferrades i impermeables per a l'excursió d'alta muntanya, neus i skis

PLAÇA DE SANTA AGNA, 23
:: BARCELONA ::

RAMBLA DE LES FLORS, 30 BARCELONA

Llibreria Subirana

PORTAFERRISSA, 14
APARTAT, 203
TELEFON 1579 A

LLIBRES
Religiosos, Científics, Literaris i d'Art de totes classes i procedències - Secció de bibliografia a disposició dels clients de la casa
Gran assortit en objectes d'Art Religiós - Per a regals: plomes font de les millors marques

BARCELONA

NOVETATS EN PANYERIA

FABRIQUES A SABADELL
:: i SANT GERVASI ::
CASA FUNDADA EN 1835

SUCCESSOR DE
Modesto Amar

Gèneres especials per a trajos d'Esports
Fabricació de bandes impermeabilitzades marca «SANT JORDI», propies per a turistes :: Llanetes per a banderes :: Articles propis per a trajos de Chauffers

PLATERIA, 65 TELÉFON 2484 A
BARCELONA

Serveis de la Companyia Transatlàntica

Línia de Cuba a Mèxic

Servei mensual sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijon el 20 i de Coruña el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de la Havana el 20 de cada mes, per a Coruña, Gijon i Santander.

Línia de Buenos Aires

Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires; emprenent el viatge de retorn des de Buenos Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de Nova York, Cuba, Mèxic

Servei mensual sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a Nova York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de la Havana el 30 de cada mes amb escala a Nova York.

Línia de Venezuela-Colòmbia

Servei mensual sortint de Barcelona el 10, el 11 de València, el 13 de Màlaga i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, i Havana. Sortides de Colon el 12, per a Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo

Servei mensual sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4, de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma i ports de la costa occidental d'Africa.

Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

Línia Brasil-Plata

Sortint de Bilbao, Santander, Gijon, Coruña i Vigo per a Rio Janeiro, Montevideo i Buenos Aires; emprenent el viatge de retorn des de Buenos Aires per a Montevideo, Santos, Rio Janeiro, Canàries, Vigo, Coruña, Gijon, Santander i Bilbao.

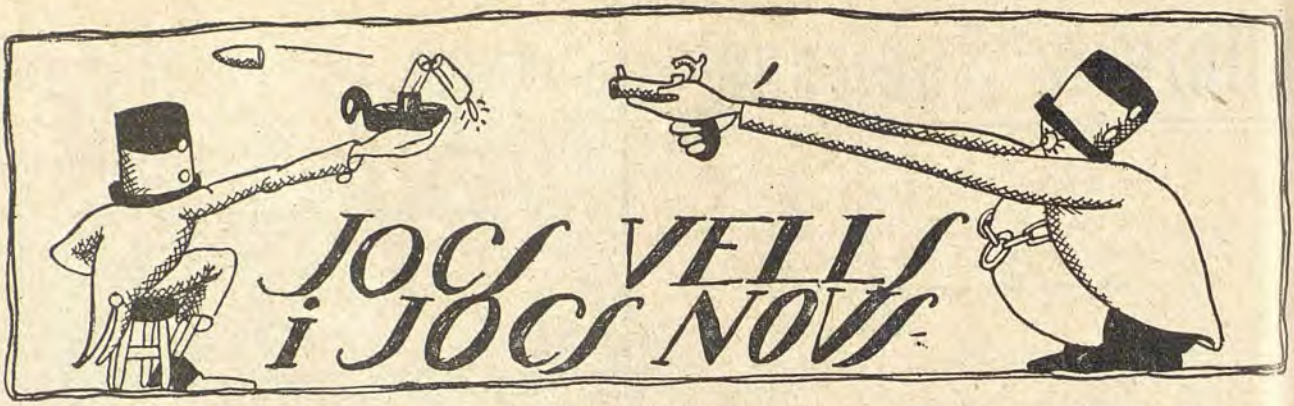
Ademés dels indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establers els especials dels ports del Mediterràni a Nova-York, ports Catàbrics a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, dites sortides no són fixes i s'anunciaran oportunament per cada viatge.

Els vapors admeten carga en les condicions més favorables, i passatgers, als quals la Companyia dóna còmode allotjament i esmerat tracte, com ho ha acreditat en el seu dilatat servici. Tots els vapors tenen telegrafia sense fils.

També admet carga i es despatxen passatges per a els ports de tot el món, servits per línies regulars.

Representant a Barcelona: A. RIPOLL

Gran Via Laietana, 5, baixos

DESPRÉS DE LA FESTA DELS REIS

Ciervo o Cierva estàs ben espallifat

¡Tafoi! ¡Home! has quedat ben guarnit amb el mico!

LA DARRERA DESENA

Magnífic esclat el de la festa de la Llengua Catalana: homenatge grandiós i exemple de germania entre totes les branques del català, que composen la Catalunya Gran. Per la il-lustració que portem de la festa celebrada en el Saló de Cent, un hom pot fer-se càrrec de l'esclat de la Diada. La veu dels polítics, la veu dels poetes, la veu de tots els estaments del nostre poble han sonat juntes per a enaltir la llengua de la nostra Pàtria.

Serveixi aquesta festa per ser cada dia més acèrrims «practicants», això és: no sols elogiar-la la llengua, sinó viure-la, posar-la a tot arreu, usar-la sempre, propagar-la, protegir i fomentar les coses i publicacions que es facin en català.

* * * *

Han estat inaugurats tres cursets d'economia, de crítica, de literatura. Els cursets especials organitzats per l'Escola d'Alts Estudis Comercials, sobre «matemàtiques aplicades a les Assegurances», «Societats mercantils» i «Impost d'Utilitats», que vénen donant-se a l'Escola de Funcionaris de la Mancomunitat: el curset monogràfic de la mateixa Mancomunitat sobre l'obra del novel-lista italià Boccaccio, a càrrec del professor Farinelli; el curset de lectures literàries de poemes de diferents llengües, organitzat per l'Associació Catalana d'Estudiants. Vegeu com el ritme de la vida catalana és complet i matisat i com el catalanisme és una idea de plenitud i de totalitat.

* * * *

Guillem Coll i Cuchí, l'honorable president de la Cambra de Representants de Puerto Rico, ens ha honorat amb la seva visita. Ell que és d'ascendència catalana ha sabut compendre perfectament els nostres drets; ell que és nacionalista de la seva Pàtria, plenament independentista, separatista, s'ha trobat en condicions de poder apreciar els batecs d'aquesta Catalunya nostra que sosté, també, un plet de sobirania i de dignitat. Aquesta vegada, parlant ell en castellà, ens hem entès perfectament.

* * * *

Estem molt contents. I no és per una satisfacció infantívola de vanitat que ho expressem en aquestes columnes, no; perquè comprenem que el mèrit més que no pas de la mateixa CATALUNYA GRAFICA, és de la generositat del poble i de la seva catalanitat essencial. Hem volgut donar una revista netament catalana, i el poble català, que és noble i agraït, ha correspost més amplament del que no s'esperava. En unes poques hores es va aixugar el primer tiratge del primer número, que passava de **dotze mil.** Es, en realitat, una cosa molt falaguera i, per la revista, molt honorable.

Ara cal dir que és absolutament necessari aquest entusiasme del poble i la seva cooperació, perquè és clar que una revista de la mena de CATALUNYA GRAFICA és molt i molt costosa.

Gràcies a tothom. I seguim amb el lema: Per Catalunya!

* * * *

Anunciades eleccions per al diumenge dia 5 de febrer, comença de notar-se fort moviment de preparació i de propaganda. Les eleccions municipals han tingut sempre a Barcelona un especial interès; per uns, envistant nobles fins; per altres, envistant satisfacció de concupiscències i de profits personals. El municipi de Barcelona és ja una cosa de tanta grandària, que en ell s'hi poden barrejar serpetes i serpasses gairebé sense coneixer-s'hi i hi poden viure moltes menes de paràsits. Per això cada vegada té més interès que en les eleccions de regidors, el poble s'hi faci present per elegir de veritat amb els seus vots els millors representants que siguin garantia de cultura, de catalanitat, d'honorabilitat.

* * * *

Parlant, en acabar la crònica anterior, de la ganyota del Madrid polític, dèiem que s'hi havia creat un problema nacional a base d'una qüestió de micus.

Ja hem vist com aquests micus han produït la crisi del Govern; d'un Govern que donava, encara, una mica de sensació de governar, que semblava que treballés una mica seriosament, que podia oferir una mica de garantia. Les espases s'han creuat per damunt de les testes dels ministres i han anat a tustar al poder irresponsable, fent cas omís dels responsables i postergant-los...

Doncs, que governin les espases, ja que no deixen governar!

* * * *

El gran artista italià, Alfred de Sanctis, ha fet una entrada triumfal al Romea. Al front d'una companyia italiana selecta, ha debutat i ve actuant amb èxit i amb dignitat. Hi ha vegades que sembla talment que, per damunt de la sala, panteixant, dels espectadors, hi passi l'alenada corprenedora del geni, en ales de l'escultural, sonora, llengua italiana.

SILVI.

RECOMANEM

als Amics de la nostra REVISTA que estiguin en condicions d'anunciar-hi no deixin de fer-ho, per quant així otorgaran sa cooperació a una obra patriòtica i de general cultura i alhora fruiran d'una difusió de la seva propaganda comercial que en pocs llocs assolirien millor.

AVÍS

La subscripció és de 15 pessetes a l'any

Des de 1.er de Febrer costarà a l'any 18 pessetes

Fora de Catalunya fixaran el preu : els senyors corresponsals :

Els subscriptors tindran dret als números extraordinaris

UN ANUNCI

Per a ésser bó
per a donar bon resultat
ha de tenir

Verdader interès

Excel·lent visualitat

Contínua permanència

Extensa circulació

JAUME MERCADÉ

JOIER

Passeig de Gràcia, 46

Telèfon 1373 A

BARCELONA

Tallers Gràfics de Successor de J. Comas, Rambla, 81. — Sabadell.

OBRES PUBLICADES per la Societat Catalana d'EDICIONS

		Ptes.
1.	**Alexandre Plana:** *Les idees politiques d'en Valentí Almirall*	2'50
2.	**Prudenci Bertrana:** *Proses bàrbares* (Agotada)	3'50
3.	**J. Pous i Pagès:** *La vida i la mort d'en Jordi Fraginals*	4'—
4.	**Manuel de Montoliu:** *Estudis de Literatura catalana*. Pròleg de Miquel S. Oliver	3'50
5.	**Ramón Turró:** *Orígens del coneixement*. Volum I	3'—
6.	**Ramón Turró:** *Orígens del coneixement*. Volum II	3'—
7.	**A. Rovira i Virgili:** *Història dels moviments nacionalistes*. Pròleg de P. Corominas. Primera sèrie	3'50
8.	**A. Rovira i Virgili:** *Història dels moviments nacionalistes*. Segona sèrie	3'50
9.	**Apeles Mestres:** *Llibre d'or*. Cent cançons populars de diferents països	4'—
10.	**F. Pi i Margall:** *La qüestió de Catalunya*. (Escrits i discursos). Pròleg de Rovira i Virgili, amb una biografia de Pi i Margall	2'50
11.	**Cebrià Montoliu:** *Walt Whitman:* L'home i sa tasca	3'50
12.	**Ignasi Ribera i Rovira:** *Contistes portuguesos*. Traducció catalana	3'50
13.	**Alexandre Plana:** *Antologia de poetes catalans moderns*	4'—
14.	**A. Rovira i Virgili:** *La nacionalització de Catalunya*	2'—
15.	**A. Rovira i Virgili:** *Història dels moviments nacionalistes*. Tercera i última sèrie	3'50
16.	**Alfons Maseras:** *Contistes francesos*. Trad. catalana	3'50
17.	**Captain Morley:** *La guerra de les nacions*. Volum I	2'50
18.	**J. M. López-Picó:** *Poesies*	3'50
19.	**Carles Ribas:** *Històries extraordinàries d'Edgar A. Poe*. Sèrie 1	3'50
20.	**A. Rovira i Virgili:** *Debats sobre el catalanisme*	3'—
21.	**Prudenci Bertrana:** *La lloca de la viuda* i altres narracions	3'50
22.	**Alexandre Plana:** *Sol en el llindar*. Poesies	3'50
23.	**E. A. Butti:** *Llucifer*. Versió catalana de Joan Fabré i Oliver	3'—
24.	**Carles Soldevila:** *Plasenteries*	3'—
25.	**Pompeius Gener:** *La Dona mediterrània*, aplec de llegendes històriques. Volum I	4'—
26.	**Pompeius Gener:** *La Dona mediterrània*, aplec de llegendes històriques. Volum II	4'—
27.	**Raimond Casellas:** *Etapes estètiques*. Pròleg d'Eugeni d'Ors. Volum I	4'50
28.	**Raimond Casellas:** *Etapes estètiques*. Epíleg de *Xenius*. Volum II	4'50
29.	**Captain Morley:** *La guerra de les nacions*. Volum II	3'50
30.	**Carles Riba:** *Històries extraordinàries d'Edgar A. Poe*, Sèrie 2	4'—
31.	**A. Rovira i Virgili:** *Les valors ideals de la guerra*	4'—
32.	**Lluís Via:** *Cullita*. Poesies	3'50
33.	**Miquel S. Oliver:** *Catalunya en temps de la Revolució francesa*. Primera sèrie	4'50
34.	**Plàcid Vidal:** *Infinit*. Volum I	3'50
35.	**Plàcid Vidal:** *Infinit*. Volum II	3'50
36.	**Ferran Agulló i Vidal:** *Marines*	4'—
37.	**Joan Pons i Masaveu:** *Com anàvem dient*.	4'—
38.	**A. Rovira i Virgili:** *Nacionalisme i Federalisme*	4'—
39.	**Ferran Agulló i Vidal:** *De tots temps*. Poesies	4'—
40.	**Alfons Maseras:** *Contes a l'atzar*	4'—
41.	**Joaquim Riera i Bertran:** *Faules velles*	4'—
42.	**Captain Morley:** *La guerra de les nacions*. Volum III	4'—
43.	**Manuel Marinel-lo:** *Contes de reis i de princeps*.	4'—
44.	**J. M. López-Picó:** *Poesies* (1915-1919)	4'—
45.	**Captain Morley:** *La guerra de les nacions*. Volum IV	4'—
46.	**Alfons Maseras:** *Interpretacions i motius*	4'—
47.	**Pau Griera i Cruz:** *Desferres*. Novel·les	4'—
48.	**Francesc Puig i Alfonso:** *Curiositats barcelonines*. Volum I	4'—
49.	**Francesc Puig i Alfonso:** *Curiositats barcelonines*. Volum II	4'—
50.	**L. Nicolau d'Olwer:** *Comentaris*. (1915-1917)	4'—
51.	**Josep Massó Ventós:** *Totes les cordes*	4'—
52.	**Francesc Puig i Alfonso:** *Curiositats barcelonines*. Volum III	4'—
53.	**Josep Massó Ventós:** *Ideari de l'Amic*. Volum I	4'—
54.	**Alfons Maseras:** *El Llibre de les hores Cruentes*	4'—

Administració: Llibreria Puig i Alfonso ~ Plaça Nova

VENDA: A TOTES LES LLIBRERIES

Llibreria Puig i Alfonso

LLIBRES I REVISTES
Científiques i Literàries de totes classes i procedéncies

PLAÇA NOVA, 5
TELÈFON 4511 A

Barcelona

GRAN FÁBRICA DE DOLÇOS i BOMBONS

LA SUIZA
REÑÉ S. A.

ESPECIALITAT EN

MARRONS GLACÉS - CARAMELS ACIDS
AMETLLES - CONFITS - FRUITES, ETC.

FÁBRICA i DESPATX:
ORTEU, 5, 7, 9 i 11, SANT GERVASI
TELÉFON 624 G

SUCURSAL:
CONSELL DE CENT, 362 i 364
TELÉFON 1097 S P

BARCELONA

res. /169